

Sprawozdanie z działania systemu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku w roku akademickim 2017/2018

Spis treści

Wstęp.....	2
1. MONITOROWANIE STANDARDÓW AKADEMICKICH.....	3
2. OCENA PROCESU KSZTAŁCENIA	7
3. OCENA JAKOŚCI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH	12
4. MONITOROWANIE WARUNKÓW KSZTAŁCENIA I ORGANIZACJI STUDIÓW	15
5. OCENA MOBILNOŚCI STUDENTÓW	25
6. UZYSKIWANIE OPINII ABSOLWENTÓW UCZELNI O PRZEBIEGU ODBITYCH STUDIÓW	27
7. UZYSKIWANIE OPINII PRACODAWCÓW O POZIOMIE ZATRUDNIANYCH ABSOLWENTÓW	33
8. MONITOROWANIE PROCESU POTWIERDZANIA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ.....	33

Wstęp

Wydział Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku w roku akademickim 2017/2018 kształcił studentów na kierunkach: Ekonomia, Zarządzanie, Międzynarodowe Stosunki Gospodarcze, Ekonomiczno-Prawny, Logistyka. Łącznie na Wydziale studiowało w badanym roku akademickim 1986 osób, w tym: na studiach stacjonarnych – 1543 osoby (spadek o 218 osób w stosunku do roku poprzedniego), a na studiach niestacjonarnych – 443 osoby (spadek o 112 osób w stosunku do roku poprzedniego).

Tabela 1. Studenci Wydziału Ekonomii i Zarządzania UwB w roku akademickim 2017/2018 (stan na 30 listopada 2017 r.)

Kierunek	Liczba studentów (szt.)/ Procent studentów (%)			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
	I stopnia	II stopnia	I stopnia	II stopnia
Ekonomia	448 (38,9%)	232 (59,5%)	185 (74,3%)	194 (100%)
Zarządzanie	217 (18,8%)	66 (16,9%)	27 (10,8%)	0
Ekonomiczno-Prawny	251 (21,8%)	44 (11,3%)	0	0
Międzynarodowe Stosunki Gospodarcze	70 (6,1%)	48 (12,3%)	0	0
Logistyka	167 (14,4%)	0	37 (14,9%)	0
Łącznie	1153	390	249	194

Wydział Ekonomii i Zarządzania UwB w roku akademickim 2017/2018 kształcił na studiach stacjonarnych III stopnia 42 uczestników - o 11 osób mniej niż w roku poprzednim. Ponadto Wydział posiada w swojej ofercie edukacyjnej 16 kierunków studiów podyplomowych.

Tabela 2. Kierunki Studiów Podyplomowych uruchomionych w roku 2017/2018

Nazwa studiów	Słuchaczy
Bezpieczeństwo informacji i ochrona danych osobowych	40
Doradztwo zawodowe	28
Finansów i Rachunkowości Przedsiębiorstw	41
Rachunkowości i Audytu Wewnętrznego w Jednostkach Sektora Publicznego	26
Studia Podyplomowe Menedżerskie	22
Ubezpieczenia Społeczne	15
Zarządzanie Zasobami Ludzkimi	23
Razem	215

Wydział Ekonomii i Zarządzania UwB, w roku akademickim 2017/2018 prowadził wspólnie z:

- 1) Wydziałem Matematyki i Informatyki UwB - kierunek: Informatyka i Ekonometria;
- 2) Wydział Biologiczno-Chemiczny UwB - kierunek: Ekobiznes

Pracownicy Wydziału prowadzili również zajęcia na Wydziale Ekonomiczno-Informatycznym w Wilnie i na Wydziale Prawa.

W roku akademickim 2017/2018 Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, realizował zadania określone w harmonogramie prac. Zadania zostały przydzielone podzespołom ze względu na odpowiedzialność i kompetencje poszczególnych członków.

1. MONITOROWANIE STANDARDÓW AKADEMICKICH

Proces monitorowania standardów akademickich na Wydziale Ekonomii i Zarządzania UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale 1748 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 maja 2015 roku - § 3. Obejmuje on systematyczną analizę i ocenę:

1) kadry naukowo-dydaktycznej, pod kątem:

- a) *zapewnienia minimum kadrowego zgodnie z wymogami rozporządzenia ministra właściwego dla spraw szkolnictwa wyższego określającego warunki jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne Uczelni aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia.*

Na Wydziale Ekonomii i Zarządzania corocznie aktualizowany jest skład minimum kadrowego dla prowadzonych kierunków i poziomów studiów. Odbywa się to zgodnie z wymogami Rozporządzenia MNiSW z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz.U. 2016, poz. 1596). Przy zaliczaniu do minimum kadrowego nauczycieli akademickich uwzględniane są: stopień lub tytuł naukowy oraz dorobek naukowy w zakresie danego kierunku studiów. Nauczyciele akademicy wliczeni do minimum kadrowego prowadzą zajęcia dydaktyczne na danym kierunku i poziomie kształcenia (minimum 30 godzin - pracownik samodzielny i minimum 60 godzin - pracownik ze stopniem doktora).

Systematyczna ocena składu i jakości kadry naukowo-dydaktycznej na poszczególnych kierunkach studiów jest istotnym elementem monitorowania standardów akademickich i polega na sprawdzeniu, czy zachowane są wymogi wyżej wskazanego rozporządzenia. Analiza i ocena kadry pod kątem zapewnienia minimum kadrowego dokonywana jest przez:

- Dziekana i Prodziekanów w semestrze letnim w celu określenia minimum kadrowego na następny rok akademicki,
- Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia w semestrze zimowym w celu sprawdzenia poprawności doboru minimum na poszczególnych kierunkach. Analiza dokonywana jest w oparciu o karty obciążeń dydaktycznych pracowników oraz raporty z publikacji naukowych pracowników WEiZ. Sugestie Zespołu przekazywane są Dziekanom i są one brane pod uwagę przy ustalaniu minimum kadrowego na kolejny rok akademicki.

b) działalności naukowej nauczycieli akademickich

Analiza działalności naukowej dokonywana jest semestrze letnim w oparciu o Karty osiągnięć i wyników pracy nauczyciela akademickiego, składane co roku przez pracowników naukowo - dydaktycznych. Podstawą analizy są:

- pozycje naukowe opublikowane w okresie sprawozdawczym wraz ze wskazaną liczbą punktów,
- pozostała działalność naukowa nauczycieli akademickich, dotycząca w szczególności: współpracy krajowej i międzynarodowej, pełnienia funkcji promotora lub recenzenta rozpraw doktorskich, habilitacyjnych i w postępowaniu o nadanie tytułu naukowego profesora,
- podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich

Ocena kadry naukowo - dydaktycznej pod kątem podnoszenia kwalifikacji zawodowych odbywa się na podstawie corocznie składanych przez pracowników Kart osiągnięć i wyników pracy nauczyciela akademickiego zawierających informacje dotyczące odbytych kursów, szkoleń, udziału w konferencjach krajowych i międzynarodowych, ich organizację, uczestnictwo w kongresach, zjazdach, itp. Ocena pracowników odbywa się w semestrze letnim po złożeniu Kart.

Z pracownikami o niskiej aktywności naukowej rozmowę przeprowadza Kierownik Katedry/Zakładu oraz Dziekan. Ma to na celu wyjaśnienie przyczyn zaistniałej sytuacji oraz podjęcie działań mających na celu zwiększenie aktywności naukowej. Również Dziekan w przypadku osób o niskiej aktywności naukowej występuje do Rektora z wnioskiem o przyspieszoną ocenę takiego pracownika.

Ważną rolę w procesie podnoszenia kwalifikacji zawodowych odgrywają również wyjazdy pracowników na staże naukowe krajowe i zagraniczne. W roku akademickim

2017/2018 pracownicy naukowo-dydaktyczni brali udział w stażach naukowych - 16 pracowników.

Tabela 3. Miejsce odbywania staży pracowników naukowo-dydaktycznych w roku akademickim 2017/2018

Miejscowość	Instytucja
Nitra	Slovak University of Agriculture in Nitra
Lisbon	ISCEM - Instituto Superior de Comunicacao Empresarial (Erasmus+)
Setúbal	Instituto Politécnico de Setúbal
Viterbo	Università degli Studi della Tuscia
Warszawa	Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego. Wydział Zastosowań Informatyki i Matematyki. Katedra Ekonometrii i Statystyki
Grodno	Grodzenski Dzâržaũny Ũniversitèt imâ Ânki Kupaly
Bari	Department of Economics and Finance of the University of Bari Aldo Moro
Brisbane	Queensland University of Technology w Brisbane

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli odbywa się także poprzez wyjazdy na konferencje naukowe o zasięgu krajowym i międzynarodowym, organizację Wydziałowych konferencji oraz seminariów naukowych, a także dzięki uczestnictwu w wykładach i spotkaniach naukowych.

W ramach podnoszenia kwalifikacji podstawowe znaczenie ma rozwój naukowy pracowników, co potwierdzone jest nadaniem tytułu lub stopnia naukowego. W roku akademickim 2017/2018:

- nadano jeden tytuł naukowy profesora nauk ekonomicznych,
- dwie osoby uzyskały stopień doktora habilitowanego w dyscyplinie ekonomia,
- cztery osoby uzyskały stopień doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia,.

Ponadto podnoszenie kwalifikacji zawodowych odbywa się poprzez przygotowanie wniosków o finansowanie projektów badawczych. W latach 2017/2018 do NCN i NCBiR złożono dwadzieścia jeden wniosków, z których dofinansowanie otrzymał jeden wniosek. Ponadto złożono jeden wniosek do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego wniosek ten otrzymał dofinansowanie oraz jeden do Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji – Narodowa Agencja Programu ERAZMUS +, który nie uzyskał dofinansowania. Złożono również 4 wnioski o stypendium Start (Fundacja na rzecz Nauki Polskiej) dla młodych naukowców – żaden nie otrzymał dofinansowania.

2) obsady zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich pod kątem zgodności ich kwalifikacji zawodowych (specjalizacja naukowa, dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe) z prowadzonymi zajęciami

Obsady zajęć dydaktycznych na WEiZ dokonują Kierownicy Katedr/Zakładów - w porozumieniu z Dziekanem - kierując się przede wszystkim kwalifikacjami zawodowymi poszczególnych nauczycieli akademickich, tj. ich specjalizacją naukową, zainteresowaniami badawczymi.

Wnioski (rekomendacje dla WSZJK):

Monitorowanie standardów akademickich na WEiZ UwB odbywa się zgodnie z wymogami nakładanymi przez przepisy prawa, jak i wymogami określonymi przez Rektora UwB i Dziekana Wydziału. Odbywa się ono systematycznie i w sposób prawidłowy. Jednak w celu doskonalenia systemu jakości kształcenia istotne jest:

- monitorowanie i aktualizowanie minimum kadrowego na poszczególnych kierunkach studiów pod kątem: realizowania zajęć dydaktycznych w wymiarze określonym w Rozporządzeniu MNiSW oraz dorobku naukowego nauczycieli zgodnego z kierunkiem studiów,
- podjęcie działań mających na celu zwiększenie aktywności naukowej nauczycieli akademickich (np. publikacje w wysoko punktowanych czasopiśmie),
- dążenie do zwiększania liczby efektywnie składanych wniosków, o finansowanie projektów badawczych, w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli,
- aktywowanie pracowników oraz stwarzanie warunków pozwalających na terminowe uzyskiwanie stopni naukowych i tytułów naukowych,
- aktywowanie pracowników do odbywania staży naukowych krajowych i zagranicznych.

Realizacja rekomendacji WSZJK oraz USZJK z poprzedniego roku akademickiego:

- zweryfikowano zespoły minimum kadrowego wszystkich kierunków studiów pod kątem godzin dydaktycznych realizowanych na danym kierunku oraz dorobku naukowego w zakresie danego kierunku,
- zaktualizowano bazę publikacji naukowych nauczycieli akademickich,
- zaktualizowano bazę konferencji, w których brali udział pracownicy naukowo-dydaktyczni, która jest systematycznie aktualizowana

- przeprowadzono szkolenie z autoprezentacji „Jakość komunikacji i prezentacji” – 27 października 2017 r.

2. OCENA PROCESU KSZTAŁCENIA

Ocena procesu kształcenia na Wydziale Ekonomii i Zarządzania UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 1748 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 maja 2015 roku - § 4. W ramach oceny procesu kształcenia dokonano analizy i oceny:

- spójności koncepcji kształcenia,
- zgodności zakładanych efektów kształcenia z KRK, ich spójności z treściami kształcenia i metodami dydaktycznymi,
- zgodności programu studiów z zakresem wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia oraz dostosowania programu do specyfiki, profilu i formy kształcenia,
- prawidłowości stosowanego systemu ECTS wraz z analizą wykorzystania przez studentów/doktorantów/słuchaczy studiów podyplomowych możliwości stwarzanych przez ten system,
- sposobu weryfikacji zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na każdym etapie kształcenia (np. adekwatności zakresu wymagań i form oceniania wobec zakładanych efektów kształcenia; dostępu studentów/doktorantów/uczestników studiów podyplomowych do informacji na temat stosowanych zasad oceniania),
- systemu weryfikacji końcowych efektów kształcenia (procesu dyplomowania),
- programu praktyk studenckich wraz z analizą efektów kształcenia uzyskanych podczas ich realizacji.

W oparciu o przeprowadzoną analizę można wskazać, że koncepcje kształcenia na wszystkich kierunkach studiów zawierają wszystkie wymagane elementy, m.in. moduły kształcenia, przypisane efekty kształcenia, itp. Są one spójne z misją UwB oraz znajdują odzwierciedlenie w jego strategii. Kierunki studiów umiejscowione są odpowiednio w obszarach kształcenia opisanych w KRK. Ponadto stwierdzono spójność nazw kierunków studiów, ich profilu oraz formy z określonymi efektami kształcenia.

Analiza programów studiów na wszystkich kierunkach pokazuje zgodność zakładanych efektów z KRK. Liczba semestrów studiów oraz liczba punktów ECTS są zgodne ze standardami kształcenia. Programy studiów mają właściwie wyodrębnione moduły kształcenia

do których przypisane są efekty kształcenia oraz punkty ECTS, które uwzględniają odpowiednie elementy nakładu pracy studenta niezbędne do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Programy studiów realizowane na poszczególnych kierunkach stanowią spójne całości. Zaproponowane moduły kształcenia pozwalają osiągnąć wszystkie zakładane kierunkowe efekty kształcenia w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Również odpowiadają specyfice profilu ogólnoakademickiego. Należy podkreślić elastyczność programów studiów, polegającą na wyborze modułów kształcenia w ramach określonej specjalności. Umożliwia to uwzględnienie indywidualnych zainteresowań studenta w zakresie dziedzin właściwych kierunkowi studiów.

Spójność efektów kształcenia z treściami kształcenia oraz metodami ich weryfikacji została przeanalizowana w oparciu o sylabusy sporządzane dla poszczególnych przedmiotów. Większość sylabusów sporządzana jest w sposób poprawny. Zdarzały się jednak przypadki niekompletności sylabusów, w szczególności dotyczyło to części B i C. Również niezrozumienia zasad formułowania przedmiotowych efektów kształcenia oraz sposobów ich weryfikacji. Pojawiały się także błędy w określaniu nakładu pracy studenta. Wystąpiły sytuacje braku niektórych sylabusów, co utrudnia dostęp studentów do informacji na temat stosowanych zasad oceniania.

Na podstawie analizy dostępnych sylabusów można stwierdzić, iż podstawową formą weryfikacji założonych do realizacji efektów kształcenia jest egzamin ustny lub pisemny. W przypadku egzaminu pisemnego w niektórych sylabusach brak jest doprecyzowania formy tego egzaminu, czy jest to test, czy też egzamin przeprowadzany w formie opisowej. W przypadku ćwiczeń zasadne jest rozszerzenie metod weryfikacji zakładanych efektów kształcenia.

Umieszczanie sylabusów na stronie internetowej w systemie USOS zapewnia dostęp studentów do informacji na temat zasad oceniania. W celu rozszerzenia zakresu informacyjnego w tym obszarze zasadne jest wprowadzenie praktyki omawiania zawartości poszczególnych elementów sylabusu na pierwszych zajęciach, w tym między innymi zasad oceniania.

Proces dyplomowania pozwala na weryfikację końcowych efektów kształcenia. W celu doskonalenia tego procesu określono terminy składania przez promotorów w dziekanacie wykazu tematów prac dyplomowych. Tematy prac dyplomowych powinny być adekwatne do kierunku studiów oraz nawiązywać do realizowanej przez studenta specjalności. Analiza tematów prac wskazuje na istniejące nieprawidłowości w tym zakresie. Prace licencjackie

i magisterskie powinny mieć charakter samodzielny. W celu zweryfikowania samodzielności pisania prac podlegają one sprawdzeniu w systemie antyplagiatowym OSA. Procedurę antyplagiatową określa Regulamin.

Program praktyk studenckich realizowany na poszczególnych kierunkach, pozwala na realizację założonych efektów kształcenia. Stosowany jest właściwy system ich kontroli i zaliczania. Należy też podkreślić, że wybór podmiotów, w których odbywane są praktyki podyktowany jest specyfiką danego kierunku, co umożliwiłoby zapewnienie realizacji założonych efektów kształcenia.

Podjęte przez WEiZ działania w procesie kształcenia w opinii studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (ankieta ewaluacyjna) przedstawiają poniższe tabele. Badaniami objęto łącznie 950 studentów.

Tabela 4. Ogólna ocena kierunku studiów

Wyszczególnienie	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	% badanych				
Czy biorąc pod uwagę wszystkie aspekty procesu kształcenia, jesteś zadowolony(a) z odbywanych studiów?	9,7	58,0	21,5	7,0	3,8
Czy uważasz, że sposób prowadzenia zajęć i metody nauczania są na ogół odpowiednie?	15,7	50,0	19,0	10,8	4,5
Czy uważasz, że oferta wyboru przedmiotów dodatkowych (fakultetów, wykładów monograficznych itp.) jest wystarczająca?	8,3	21	31,1	20,1	19,5
Czy uważasz, że na Twoich studiach powinno być więcej zajęć praktycznych niż obecnie?	47,0	30,0	11,0	9,0	3,0
Czy zależałoby Ci na tym, by intensywność nauki na Twoim kierunku była większa niż obecnie?	10,0	22,0	24,0	29,0	15,0

Wyniki zbiorcze pokazują, że większość badanych studentów pozytywnie ocenia swój kierunek studiów. Z odbywanych studiów (zdecydowanie tak i raczej tak) zadowolonych jest prawie 68 % studentów. Sposób prowadzenia zajęć i metody nauczania pozytywnie oceniło około 56%. Niestety dość nisko badani studenci oceniają ofertę przedmiotów do wyboru. Pozytywnej oceny dokonało zaledwie 29%. Studenci wskazali też na niedostateczną liczbą przedmiotów realizujących zajęcia o charakterze praktycznym, około 77% studentów. Z pewnością studenci nie rozumieją charakteru podejmowanych studiów, które mają profil ogólnoakademicki ukierunkowany na prowadzenie pracy naukowo-badawczej. Natomiast studenci uważają, iż intensywność nauki na kierunku jest na wystarczającym poziomie. Zaledwie 32% byłaby za podwyższeniem tego poziomu.

Istotnym elementem procesu doskonalenia jakości kształcenia jest ocena procesu dydaktycznego.

Tabela 5. Ocena poszczególnych elementów procesu dydaktycznego na kierunku studiów

Poszczególne elementy procesu dydaktycznego	Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie dotyczy
	% badanych					
Wykłady obowiązkowe	6,0	40,5	35,5	7,2	5,2	5,6
Ćwiczenia i konwersatoria obowiązkowe	14,0	58,5	24,0	3,0	0,5	0,0
Seminaria i proseminaria	13,4	36,3	25,0	2,3	2,0	21,0
Przedmioty fakultatywne	18,4	24,6	22,0	4,0	1,0	30,0
Lektoraty	29,0	30,0	21,0	8,0	3,0	9,0
Warsztaty i laboratoria	14,0	15,0	12,0	7,0	2,0	50,0
Praktyki i zajęcia poza Uczelnią	5,9	13,0	25,9	6,2	1,0	48,0
Sensowność i przydatność prac zadawanych do samodzielnego przygotowania lub opracowania	9,0	22,0	40,0	18,0	6,0	5,0
Indywidualne konsultacje	20,0	34,0	29,0	10,0	5,0	2,0

Wyniki zbiorcze pokazują, że spośród form zajęć prowadzonych na Wydziale najlepiej studenci oceniają ćwiczenia i konwersatoria. Bardzo dobrze i dobrze - 72,5%. W mniejszym stopniu wykłady obowiązkowe - 46,5%. Wysoko oceniają też prowadzone lektoraty. Pozytywnie zostały ocenione indywidualne konsultacje. Natomiast dość nisko studenci ocenili praktyki i zajęcia poza Uczelnią oraz sensowność i przydatność prac zadawanych do samodzielnego przygotowania lub opracowania.

Część objętych badaniami studentów wskazywała na możliwości zmian w celu poprawy ogólnej jakości kształcenia na Wydziale Ekonomii i Zarządzania. Dotyczyły one przede wszystkim:

- zmniejszenia liczby referatów, prezentacji na zajęciach a zwiększenia indywidualnej pracy studentów,
- zwiększenia liczby godzin zajęć o charakterze praktycznym,
- unowocześnienia prowadzonych zajęć,
- zwiększenia godzin ćwiczeń,
- większego zaangażowania prowadzących do zajęć w miejsce prezentacji jako formy prowadzenia zajęć,
- zwiększenia nacisku na praktykę zawodową a nie tylko teorię,
- zwiększenia dostępności dla studentów niestacjonarnych do konsultacji w sobotę i niedzielę.

Wnioski (rekomendacje dla WSZJK):

Monitorowanie standardów akademickich na WEiZ UwB odbywa się zgodnie z wymogami nakładanymi przez przepisy prawa, jak i wymogami określonymi przez Rektora UwB i Dziekana Wydziału. Dokonywane jest ono systematycznie i w sposób prawidłowy. Jednak w celu doskonalenia systemu jakości kształcenia istotne jest:

- systematyczne weryfikowanie opracowywania, składania i udostępniania sylabusów przez osoby prowadząc zajęcia,
- aktualizowanie sylabusów pod kątem poprawności ich sporządzania, przede wszystkim w zakresie realizacji zakładanych efektów kształcenia i sposobów ich weryfikacji,
- weryfikowanie zasad funkcjonowania systemu punktów ECTS pod kątem ich adekwatności do nakładów pracy studenta na wyższych poziomach kształcenia (studia doktoranckie i podyplomowe),
- uwzględnienie sugestii studentów dotyczących uprządkowania zajęć oraz poprawy formy ich prowadzenia,
- zwiększenie dostępności studentów niestacjonarnych do konsultacji w soboty/niedziele
- zapewnienie spójności pomiędzy tematami prac dyplomowych i magisterskich a kierunkiem studiów i specjalnościami.

Realizacja rekomendacji WSZJK oraz USZJK z poprzedniego roku akademickiego:

- przeanalizowano spójność i kompletność efektów kształcenia oraz przypisanie efektów do poszczególnych przedmiotów,
- dokonano przeglądu sylabusów i podjęto kroki mające na celu weryfikację ich poprawności,
- w programach studiów na wszystkich kierunkach ujednolicono system przeliczania punktów ECTS,
- w ramach udoskonalenia planów i programów studiów wprowadzono następujący przedmiot: „Metodyka badań naukowych” na kierunkach studiów II stopnia – zgodnie z sugestiami PKA,
- dokonano weryfikacji struktury godzinowej zajęć (w+ćw) z naciskiem na przesunięcie większej liczby godzin z wykładów na ćwiczenia,
- w miarę możliwości uwzględnienie sugestii studentów zgłaszanych w ankiecie ewaluacyjnej.

3. OCENA JAKOŚCI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Ocena jakości zajęć dydaktycznych na Wydziale Ekonomii i Zarządzania UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 1748 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 maja 2015 roku - § 5, 6, 7. Ocena dokonywana jest w oparciu o analizę protokołów hospitacji zajęć oraz o analizę wyników ankiet dotyczących oceny jakości zajęć dydaktycznych.

W roku akademickim 2017/2018 opracowany został harmonogram hospitacji zajęć pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału Ekonomii i Zarządzania UwB. Kierownicy Katedr/Zakładów lub wyznaczeni pracownicy dokonali hospitacji zajęć prowadzonych przez asystentów i adiunktów. Dokonano hospitacji ćwiczeń i wykładów. Z analizy protokołów hospitacji wynika, że niemal we wszystkich protokołach hospitacyjnych, zarówno przygotowanie zajęć, ich realizacja, jak i kontakt prowadzącego ze studentami zostały ocenione przez hospitujących jako pozytywne, a nawet wyróżniające. Wobec większości pracowników hospitujący nie zgłosili żadnych uwag. Wgląd do protokołów hospitacji zajęć ma Dziekan, osoby upoważnione przez Dziekana oraz bezpośredni przełożony hospitowanego.

Istotnym działaniem prowadzonym w ramach wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia jest monitorowanie opinii studentów na temat jakości zajęć dydaktycznych. Odbywa się to w oparciu o ankietyzację studentów/doktorantów/słuchaczy studiów podyplomowych. Ankieta jest ważnym narzędziem pozwalającym ewaluować jakość kształcenia. Ankietowanie odbywa się w formie elektronicznej poprzez wykorzystanie systemu USOS. Badanie ma charakter dobrowolny i anonimowy. O wynikach ocen informowani są Kierownicy Katedr/Zakładów, Kierownik Studiów Doktoranckich oraz Kierownicy Studiów Podyplomowych. Natomiast szczegółowe wyniki poszczególnym pracownikom udostępniane są w systemie USOS. Dodatkowo studenci są informowani na temat ogólnych wniosków wynikających z ocen pracowników.

W roku akademickim 2017/2018 dokonano badań ankietowych w zakresie oceny jakości zajęć dydaktycznych prowadzonych na Wydziale Ekonomii i Zarządzania. Ankiety wypełniło 1361 studentów na 2452 (55,5%). Jest to wzrost o 15,3 punktu procentowego.

Tabela 6. Ocena jakości zajęć dydaktycznych w opinii studentów

Wyszczególnienie	Średnia odpowiedzi (oceny od 1,0 do 6,0)
Przygotowanie prowadzącego do zajęć	4,6
Punktualność prowadzącego	4,4
Klarowność wykładanego materiału	5,1
Pomysłowość metod przekazywania wiedzy	5,0
Nastawienie do studenta (życzliwość)	5,3
Dostępność w trakcie dyżurów	4,5
Jasność kryteriów zaliczania	5,5
Obiektywność oceniania	5,5
Inspirowanie do samodzielnego myślenia	4,2
Poziom stawianych wymagań	4,3

Oceny zawarte w ankietach były zróżnicowane. Jednak uśredniając wszystkie aspekty pracy wykładowców wpływające na jakość prowadzonych przez nich zajęć, ocenione zostały wysoko. Nieco niżej zostały ocenione takie aspekty jak: inspirowanie do samodzielnego myślenia, poziom stawianych wymagań, punktualność prowadzącego oraz dostępność w trakcie dyżurów.

Z analizy jakościowej kwestionariuszy ankiet wynika, że znaczną część zajęć studenci ocenili bardzo pozytywnie. W zawartych komentarzach podkreślali:

- wysokie kompetencje osób prowadzących zajęcia,
- interesujący i zrozumiały sposób przekazywania wiedzy,
- jasne i zrozumiałe odpowiedzi na pytania,
- skoncentrowanie na doskonaleniu praktycznego opanowania materiału wraz z niezbędnym objaśnieniem teoretycznym,
- wykorzystanie praktycznych narzędzi na zajęciach,
- stosowanie odpowiedniego systemu motywacyjnego w zależności od formy zajęć,
- dobrą organizację zajęć oraz sumienne prowadzenie,
- jasne i konkretne wymagania dotyczące przedmiotu przedstawione na początku zajęć,
- życzliwość podejścia prowadzących do studentów,
- zaangażowanie prowadzących w osiągnięciu przez studenta wysokich wyników,
- wysoką kulturę osobistą,
- prowadzenie dyskusji podczas prowadzonych wykładów.

Badani wyrazili również krytyczne oceny, zarówno co do jakości niektórych zajęć dydaktycznych, jak i postaw niektórych prowadzących:

- zbyt duża ogólnikowość niektórych wykładów,

- zbyt częste stosowanie referatów oraz prezentacji jako formy zaliczenia ćwiczeń,
- nieumiejętność czasowego rozkładu omawianych zagadnień,
- monotony sposób prowadzenia zajęć (szczególnie wykładów), czy też niska klarowność wykładanego materiału (prowadząca nie do końca potrafi wytłumaczyć materiał w sposób umożliwiający jego łatwe przyswojenie i zrozumienie),
- prowadzenie ćwiczeń w formie wykładu – czytanie przez prowadzącego tekstu ze slajdów,
- niedostateczne angażowanie studentów do samodzielnego myślenia,
- stawianie niejasnych wymagań oraz niedookreślone kryteria zaliczania przedmiotu zwłaszcza gdy treści wykłady i egzaminu nie są ze sobą kompatybilne,
- chaotyczność zajęć, konieczność uczenia się na pamięć części teoretycznych, zbyt mała praktyczność niektórych ćwiczeń oraz przekazywanie zbyt dużej ilości informacji, co powoduje trudności z ich zapisaniem,
- zdarzające się nieobecności pracowników na zajęciach oraz nieregularne odbywanie się zajęć oraz częste ich odwoływanie,
- ograniczony kontakt z niektórymi prowadzącymi zajęcia na konsultacjach, jak i nieodbieranie przez nich poczty elektronicznej.

.W celu zwiększenia reprezentatywności przeprowadzanych badań ankietowych wśród studentów podjęto określone działania, co znalazło przełożenie we wzroście liczby wypełnionych ankiet. Niestety nadal pojawiają się sytuacje, że przedmiot jest oceniany zaledwie przez jednego lub kilku studentów.

Informacje dotyczące oceny poszczególnych nauczycieli pochodzące z hospitacji zajęć dydaktycznych oraz ankiet pracowników są wykorzystywane podczas okresowej oceny pracownika i stanowią jedno z jej kryteriów.

Wnioski (rekomendacje dla WSZJK):

Analiza protokołów hospitacji zajęć oraz badań ankietowych wskazuje, że zarówno przełożeni hospitolowanych pracowników oraz studenci (mimo nielicznych nieprawidłowości) wysoko oceniają jakość zajęć prowadzonych na Wydziale Ekonomii i Zarządzania. W celu utrzymania wysokiego poziomu zajęć dydaktycznych oraz doskonalenia procesu ich jakości niezbędne jest:

- skonkretyzowanie zaleceń wobec prowadzonych zajęć w uwagach wnoszonych przez osobę hospitującą,

- przeprowadzenie rozmów dyscyplinujących z pracownikami wobec których uwagi krytyczne powtarzają się w wielu ankietach, pozostają zbieżne (o podobnej treści krytycznej) z uwagami z ubiegłego roku akademickiego,
- zintensyfikowanie działań, które przyczynią się do wzrostu poziomu wskaźnika dotyczącego udziału studentów w ocenie zajęć dydaktycznych prowadzonych przez pracowników Wydziału,
- uwzględnienie wyników ankiet studenckich w procesie przygotowania obciążeń dydaktycznych na kolejny rok akademicki.

Realizacja rekomendacji WSZJK oraz USZJK z poprzedniego roku akademickiego:

- przeprowadzone zostały rozmowy z wybranymi pracownikami w celu poprawy jakości zajęć i dyscypliny pracy,
- podjęto działania mające na celu zwiększenie udziału studentów w ocenie zajęć dydaktycznych. Zostały w tym celu przeprowadzone spotkania ze studentami. Przedstawiono wyniki uzyskane z analizy ankiet oraz przedstawiono jakie kroki podjęto w celu wyeliminowania zaistniałych nieprawidłowości w tym zakresie. Starano się również uświadomić znaczenie wypełniania przez nich ankiet w celu doskonalenia procesu jakości kształcenia na WEiZ.

4. MONITOROWANIE WARUNKÓW KSZTAŁCENIA I ORGANIZACJI STUDIÓW

Monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów na Wydziale Ekonomii i Zarządzania UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale 1748 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 maja 2015 roku - §8. Przedmiotem oceny były:

- a) *zasoby biblioteczne, w szczególności ich aktualizowanie pod kątem potrzeb pracowników, studentów/doktorantów uczestników studiów podyplomowych oraz ich dostępu do komputerowych baz danych.*

Studenci i pracownicy korzystają przede wszystkim z zasobów Biblioteki Wydziału Ekonomii i Zarządzania. W zbiorach Biblioteki znajdują się książki, wydawnictwa ciągłe, czasopisma i płyty. Biblioteka gromadzi również publikacje obcojęzyczne, zwłaszcza w języku angielskim. Zbiory pozyskiwane są poprzez zakup, wymianę międzybiblioteczną i dary. Na bieżąco analizowane są nowości wydawnicze, tak aby zasoby biblioteczne

dostosowywane były jak najlepiej do potrzeb studentów i pracowników. W ciągu roku kalendarzowego przybywa w zbiorach około 1000 woluminów książek i wydawnictw ciągłych.

Stan księgozbioru na koniec roku akademickiego - 61986 wol., w tym: 59454 książek, 2238 wol. oprawionych czasopism i 294 wol. zbiorów specjalnych. W roku akademickim w stałej prenumeracie było 67 tytułów czasopism.

Czytelnicy mają do dyspozycji 38 miejsc oraz 8 stanowisk komputerowych włączonych do sieci biblioteczno-informacyjnej UwB. Jedno stanowisko komputerowe jest przystosowane do obsługi przez osoby niedowidzące. Można do niego podłączyć powiększalnik z wbudowaną lampą i kamerą.

Wszyscy pracownicy i studenci Wydziału Ekonomii i Zarządzania mogą korzystać z baz elektronicznych, prenumerowanych w całej sieci bibliotek Uniwersytetu w Białymstoku. Opcja ta jest dostępna zarówno z komputerów sieci uniwersyteckiej, jak i z komputerów prywatnych. W szczególności należy zwrócić uwagę na bazę EconLit with Full Text - największy na świecie zbiór czasopism z dziedziny ekonomii w wersji pełnotekstowej. Poza tym oferowany jest dostęp do takich baz jak: SocINDEX with Full Text, zasoby Ebsco, IBUK Libra, OECD iLibrary, Cambridge Journals Online. Pracownicy i studenci mają również dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki w ramach której udostępniane są pełnotekstowe bazy książek i czasopism - Springer, Elsevier, Science, Nature, Wiley oraz bazy abstraktowo-bibliometryczne - Web of Science oraz Scopus.

Biblioteka pracuje w systemie komputerowym ALEPH. Opisy bibliograficzne wszystkich rodzajów zbiorów są wprowadzane do Katalogu Centralnego. Biblioteka współpracuje z Katalogiem NUKAT - Narodowym Uniwersalnym Katalogiem Centralnym. Zbiory Biblioteki widoczne są dzięki temu w największym naukowym katalogu centralnym w Polsce.

System biblioteczny ALEPH umożliwia czytelnikom nie tylko dostęp do katalogu przez Internet, ale także składanie zamówień, rezerwacje i samodzielne przedłużenia terminu zwrotu wypożyczonych materiałów.

Studenci Wydziału Ekonomii i Zarządzania korzystają również w pełnym zakresie ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej.

W ramach prac dokumentacyjnych prowadzona jest baza publikacji pracowników naukowo-dydaktycznych. Rejestracja odbywa się w systemie bibliotecznym ALEPH. W systemie znajduje się opisy prac autorskich i współautorskich zamieszczonych

w wydawnictwach zwartych oraz ciągłych (rozdziały, artykuły, recenzje, materiały konferencyjne, publikacje w czasopismach internetowych) a także informacje o nadanej im wartości punktowej zgodnej z aktualnymi przepisami.

Studenci WEiZ w różnym zakresie korzystają z zasobów bibliotek. Przede wszystkim korzystają z biblioteki wydziałowej. Różni ich jednak częstotliwość sięgania do zasobów bibliotecznych. Najczęściej studenci korzystają z zasobów bibliotecznych kilka razy w tygodniu. Studentów różni też sposób postrzegania różnych aspektów korzystania z biblioteki.

Tabela 7. Ocena wybranych aspektów korzystania z Biblioteki Uniwersyteckiej oraz Biblioteki WEiZ

Wybrane aspekty korzystania z bibliotek	Biblioteka Uniwersytecka	Biblioteka WEiZ
	Ocena od 1 do 5 , gdzie 1 najniższa 5 najwyższa	
Dostępność lektur obowiązkowych	3,1	3,9
Ogólne bogactwo księgozbioru w zakresie tematyki studiów	3,5	4,5
Aktualność księgozbioru (dostępność nowych pozycji)	3,4	4,2
Sprawność obsługi	4,2	4,4
Przyjazność obsługi	4,0	4,2
Godziny otwarcia	4,4	4,1
Warunki pracy (dotyczy zwłaszcza czytelników)	4,2	4,3
Możliwość kopiowania tekstów	4,1	4,1
Możliwość korzystania z Internetu i tekstów elektronicznych	3,5	4,2

Wybrane aspekty korzystania z Biblioteki Uniwersyteckiej oraz Biblioteki Wydziałowej studenci oceniają podobnie. W odniesieniu do Biblioteki Wydziałowej studenci lepiej ocenili dostępność lektur obowiązkowych, ogólne bogactwo księgozbioru w zakresie tematyki studiów, aktualność księgozbioru (dostępność do nowych pozycji), sprawność obsługi oraz możliwość korzystania z Internetu i tekstów elektronicznych.

- b) *jakość infrastruktury dydaktycznej (sale dydaktyczne, ich wyposażenie w środki audiowizualne, wyposażenie laboratoriów, dostęp do Internetu) i jej dostosowania do ilości studentów/doktorantów/uczestników studiów podyplomowych*

Nieodłącznym elementem wpływającym na jakość kształcenia jest infrastruktura dydaktyczna. Wydział Ekonomii i Zarządzania dysponuje 14 salami (w tym pięcioma wykładowymi) wyposażonymi w sprzęt multimedialny.

Tabela 8. Szczegółowy wykaz pomieszczeń dydaktycznych

Nazwa Sali	Numer Sali	Ilość miejsc siedzących	Nagłośnienie	Rzutnik wideo	Klimatyzacja	Inne
Aula WEiZ	301	200	tak	tak	nie	mikrofony bezprzewodowe
Sala wykładowa	302	120	tak	tak	tak	mikrofony bezprzewodowe
Sala wykładowa	316	120	tak	tak	nie	mikrofony bezprzewodowe
Sala wykładowa	204	80	tak	tak	nie	mikrofony bezprzewodowe
Sala Rady Wydziału	201	70	tak	tak	nie	mikrofony stacjonarne
Sala komputerowa	132	50	tak	tak	nie	mikrofony bezprzewodowe
Sala komputerowa	133	25	nie	tak	nie	mikrofony bezprzewodowe
Sala ćwiczeniowa	205	40	tak	tak	nie	tablica multimedialna
Sala ćwiczeniowa	206	30	tak	tak	tak	mikrofony bezprzewodowe
Sala ćwiczeniowa	207	30	tak	tak	tak	mikrofony bezprzewodowe
Sala ćwiczeniowa	303	30	tak	tak	nie	mikrofony bezprzewodowe
Sala ćwiczeniowa	304	30	tak	tak	nie	mikrofony bezprzewodowe
Sala ćwiczeniowa	317	30	tak	tak	nie	mikrofony bezprzewodowe
Sala ćwiczeniowa	313	30	tak	tak	nie	mikrofony bezprzewodowe

Sale wykładowe wyposażone są w projektor, nagłośnienie, komputer stacjonarny z oprogramowaniem biurowym oraz dostępem do Internetu.

Tabela 9. Sprzęt komputerowy i oprogramowanie znajdujące się w salach wykładowych i ćwiczeniowych

Numer sali	Sprzęt komputerowy	Ilość	Oprogramowanie
Sale wykładowe/ćwiczeniowe			
201	Fujitsu Siemens Esprimo C5730 monitor Asus	1	Windows XP, Office2007 Std.
204	Fujitsu Siemens Esprimo C5730 monitor Asus	1	Windows XP, Office2007 Std.
301	Dell Optiplex 780 USFF z monitorem Dell P 2210	1	Windows 7, Office2007 Std.
302	Dell Optiplex 780 USFF z monitorem Dell P 2210	1	Windows 7, Office2007 Std.
316	Fujitsu Siemens Esprimo C5730 monitor Asus	1	Windows 7, Office2007 Std.
206	Dell Optiplex 780 USFF z monitorem Dell P 2210	1	Windows 7, Office2007 Std.
207	Dell Optiplex 780 USFF z monitorem Dell P 2210	1	Windows 7, Office2007 Std.
303	Dell Optiplex 780 USFF z monitorem Dell P 2210	1	Windows 7, Office2007 Std.
304	Dell Optiplex 780 USFF z monitorem Dell P 2210	1	Windows 7, Office2007 Std.
317	Dell Optiplex 780 USFF z monitorem Dell P 2210	1	Windows 7, Office2007 Std.
318	Dell Optiplex 780 USFF z monitorem Dell P 2210	1	Windows 7, Office2007 Std.

Ponadto Wydział dysponuje dwiema salami komputerowymi. Większa z nich posiada 45 oddzielnych stanowisk komputerowych, natomiast mniejsza – 24. Wszystkie stanowiska wyposażone są w oprogramowanie biurowe (office), księgowo-biurowe (pakiet Symfonia), Płatnik, Oprogramowanie statystyczne PS IMAGO ver. 3 oraz oprogramowanie dla Audytorów ACL w wersji edukacyjnej. Każde stanowisko ma dostęp do szerokopasmowego Internetu. Aby zachować pełną funkcjonalność sal komputerowych istnieje konieczność stopniowej wymiany zespołów komputerowych ze względu na szybkie ich zużycie ekonomiczne. W roku akademickim 2017/2018 wymieniono 12 komputerów w sali komputerowej.

Tabela 10. Sprzęt komputerowy i oprogramowanie znajdujące się w salach komputerowych

Nr Sali	Sprzęt Komputerowy	Liczba stanowisk	Oprogramowanie
132	Fujitsu Siemens Esprimo C5730 monitor Asus Win XP, 2 GB Ram	45	Office2007 Std. Symfonia, Gretl,
133	Fujitsu Siemens Esprimo C5730 monitor Asus Win XP, 2 GB Ram	12	Office2007 Std. Symfonia, Gretl,
133	Dell Optiplex 3050 SFF i3-7100, 4 GB RAM, 500 GB W10Pro, MS Office 2016	12	Office2016 Std. Symfonia, Gretl, PS Imago 5

Oprócz komputerów w salach komputerowych studenci mają możliwość korzystania z 2 stanowisk umiejscowionych na korytarzu przy salach.

Katedry/Zakłady wyposażone są w komputery stacjonarne i przenośne posiadające oprogramowanie biurowe oraz szerokopasmowy dostęp do Internetu Sieć Ethernet jak i wi-fi. Dodatkowo w salach seminaryjnych znajdują się przenośne projektory multimedialne, ekrany oraz komputery stacjonarne.

Każdy pracownik, jak i student po wcześniejszym skonfigurowaniu urządzenia ma możliwość korzystania z szeroko pasmowego internetu nie tylko w salach komputerowych, ale również na swoich prywatnych komputerach (laptopach) lub nawet smartfonach na różnych platformach systemowych. Sprzęt znajdujący się w salach komputerowych jest dostosowany do wymagań aplikacji komputerowych używanych przez pracowników i studentów podczas zajęć dydaktycznych. Pracownicy i studenci mogą również korzystać z oprogramowania statystyczno-ekonometrycznego PS-IMAGO 5.

Należy podkreślić, iż sprzęt komputerowy oraz oprogramowanie systematycznie podlega unowocześnianiu i aktualizowaniu.

Budynek dydaktyczny posiada windę i jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Studenci niepełnosprawni mają możliwość nieodpłatnego korzystania z ksero zakupionego z funduszu osób niepełnosprawnych.

Liczba i wielkość sal wykładowych, ćwiczeniowych i seminaryjnych oraz ich wyposażenie aktualnie dostosowana jest do liczby studentów Wydziału EiZ. Za właściwe zarządzanie salami odpowiadają osoby układające rozkład zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Osoby układające i zarządzające salami posługują się zaawansowanym programem wspierającym układanie rozkładu – program „Planista”. Jednak biorąc pod

uwagę zwiększające się nabory na studiach stacjonarnych może się ona okazać niewystarczająca, co będzie wymagało prowadzenia zajęć również poza budynkiem WEiZ.

Tabela 11. Ocena jakości infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie nauczania

Infrastruktura dydaktyczna wykorzystywana w procesie dydaktycznym	Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie dotyczy
	% badanych					
Sale wykładowe	21,0	49,0	24,0	5,7	0,2	0,1
Sale ćwiczeniowe	13,0	57,0	23,0	6,7	0,3	0
Środki audiowizualne i multimedialne	16,0	51,0	22,5	5,4	0,1	3,0
Wyposażenie laboratorium	11,5	8,5	10,0	2,0	1,0	67,0
Dostęp do Internetu	15,0	28,0	35,0	14,0	6,0	2,0

Jakość infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej dla potrzeb dydaktycznych jest przez badanych studentów pozytywnie oceniana. Jedynie wyposażenie laboratorium bardzo dobrze i dobrze ocenia około 20% badanych studentów. Problem ten jest dostrzegany przez Władze Wydziału, które wygospodarowały środki finansowe na wymianę sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem.

W procesie dydaktycznym istotne znaczenie mają pracownice komputerowe. Jako bardzo dobrze i dobrze funkcjonowanie pracowni ocenia około 62 % badanych studentów.

Tabela 12. Ocena funkcjonowania pracowni komputerowej

Funkcjonowanie pracowni komputerowej	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	% badanych				
Czy godziny otwarcia umożliwiają korzystanie z pracowni	10,0	46,0	30,0	9,0	5,0
Czy ilość stanowisk komputerowych jest wystarczająca	16,0	46,0	20,0	12,0	6,0
Czy stanowisko komputerowe spełnia Twoje oczekiwania efektywnego korzystania z pracowni?	10,0	42,0	24,0	16,0	8,0
Czy w razie potrzeby pracownicy pracowni udzielają fachowej pomocy?	17,0	46,0	25,0	7,0	5,0

Studenci wysoko oceniają poszczególne aspekty funkcjonowania pracowni komputerowej. Najwyżej oceniają fachową pomoc pracowników pracowni (ponad 63 %)

oraz ilość stanowisk komputerowych (62 %). Mimo to mają swoje uwagi odnośnie usprawnienia pracy pracowni. Dotyczą one przede wszystkim:

- poprawy jakości sprzętu komputerowego oraz jego oprogramowania,
- szerszego dostępu do pracowni komputerowych,
- zwiększenia liczby stanowisk komputerowych.

c) *dostępność i przejrzystość informacji na temat kształcenia (głównie na stronach internetowych wydziału).*

Podstawowym źródłem informacji i repozytorium zasobów (poziomy, formy, kierunki kształcenia, międzynarodowa współpraca naukowa, wymiana studentów, programy nauczania, planów studiów, itp.) jest strona internetowa Wydziału. Informacje te znajdują się w odpowiednich zakładkach. Studenci w różnym stopniu korzystają z informacji zamieszczonych na stronie internetowej Wydziału.

Tabela 13. Częstotliwość odwiedzania strony internetowej Wydziału (w %)

Kilka razy w tygodniu	Kilka razy w miesiącu	Kilka razy w roku	Rzadziej	Jeszcze nie widziałem
31,6	40,2	20,0	8,0	0,2

Stronę internetową Wydziału studenci odwiedzają z różną częstotliwością. Najwięcej osób deklaruje odwiedzanie kilka razy w miesiącu (ponad 40 %). Natomiast około 28% odwiedza stronę raz w roku lub rzadziej. Jest to niewątpliwie niedostateczna częstotliwość biorąc pod uwagę zakres i przydatność informacji zamieszczanych na stronie.

Treści programowe przedmiotów, zakładane efekty przedmiotowe kształcenia, sposoby ich weryfikacji, nakłady pracy studenta, literatura przedmioty, sposoby zaliczenia przedmiotu zamieszczane są w sylabusach poszczególnych przedmiotów zgodnie z obowiązującymi na Wydziale programami studiów na poszczególnych kierunkach. Sylabusy sporządzane według obowiązującego wzoru zamieszczane są na stronie internetowej

Aktualny harmonogram zajęć dydaktycznych na poszczególnych kierunkach dostępny jest zarówno w systemie USOS oraz na stronie internetowej Wydziału. Jest to możliwe dzięki praktycznej aplikacji programu „Planista”. Informacje dotyczące odwołanych zajęć, terminu nich odpracowania zamieszczane są systematycznie na stronie Internetowej. Strona internetowa Wydziału została zmodyfikowana.

Tabela 14. Ocena dostępności i przejrzystości strony internetowej (w%)

Dostępność strony internetowej	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Oferowane poziomy i formy kształcenia	45,0	39,0	10,0	4,2	1,8
Kwalifikacja zawodowa absolwentów	9,0	38,0	32,2	16,8	4,0
Jakość kształcenia potwierdzona przyznanymi jednostce certyfikatami	8,0	46,0	29,0	15,0	2,0
Możliwość wyjazdu na inne uczelnie	21,0	44,0	22,0	9,0	4,0
Programy i plany studiów	35,0	50,0	10,0	4,0	1,0
Harmonogram zajęć dydaktycznych	36,0	45,0	12,0	5,0	2,0
Treści programowych przedmiotów	28,0	54,0	12,0	4,0	2,0
Lektur przedmiotowych	21,0	48,0	19,0	9,0	3,0
Kryteriów oceny zaliczanych przedmiotów	26,0	50,0	14,0	8,0	2,0

Informacje obejmujące różnorodne aspekty, zamieszczone są na stronie internetowej i dla większości badanych studentów są dostępne i przejrzyste. Studenci wysoko oceniają dostęp do różnych informacji. Szczególnie dotyczy to informacji tj.: możliwość wyjazdu na inne uczelnie, programy i plany studiów, harmonogram zajęć dydaktycznych.

d) organizacja zajęć dydaktycznych

Wydział Ekonomii i Zarządzania UwB dostosowuje organizację zajęć dydaktycznych do potrzeb studentów. Uczelnia prowadzi wykłady, ćwiczenia, lektoraty w dwóch formach organizacyjnych: jako studia stacjonarne (poniedziałek – piątek) i jako studia niestacjonarne (zjazdy średnio, co dwa tygodnie w soboty i niedziele). Wszystkie zajęcia odbywają się w budynku Wydziału Ekonomii i Zarządzania. Na Wydziale zajęcia prowadzone są z wykorzystaniem formy „twarzą w twarz” oraz w niewielkim wymiarze w formie e-learningowej.

Organizacja roku akademickiego oraz harmonogram zjazdów dydaktycznych studiów niestacjonarnych podawany jest do wiadomości studentów poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Wydziału przed rozpoczęciem roku akademickiego.

W celu usprawnienia procesu dyplomowania na stronie internetowej zamieszczany jest harmonogram obron wraz ze składem komisji.

Rozkład zajęć układany jest za pomocą programu „Planista” w systemie USOS Web. Przy opracowaniu rozkładu zajęć dydaktycznych brane są pod uwagę propozycje pracowników prowadzących zajęcia, dostępność sal oraz minimalizowanie ilości tzw. „okienek” między

zajęciami. Sale dydaktyczne znajdujące się w dyspozycji Uczelni charakteryzują się wysokim obciążeniem, co utrudnia ewentualne zmiany w rozkładzie w trakcie roku akademickiego.

Studenci studiów stacjonarnych mają dostęp do dziekanatu przez cztery dni w tygodniu w określonych godzinach. Jeden dzień jest wyłączony z obsługi studentów. Studenci studiów niestacjonarnych obsługiwani są w weekendy wyłącznie w soboty w określonych godzinach. W celu poprawy organizacji zajęć powinien być zwiększony dostęp do dziekanatu zarówno studentów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych.

Tabela 15. Czy godziny otwarcia dziekanatu umożliwiają załatwianie spraw (%)

Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie
9,5	50,6	21,0	11,4	7,5

Ponad 60 % badanych studentów pozytywnie ocenia godziny pracy dziekanatu. Ta pozytywna ocena w przeważającej części wynika z ocen studentów stacjonarnych. Natomiast według studentów niestacjonarnych praca tylko w sobotę i w określonych godzinach ogranicza ich dostęp do dziekanatu.

Pracownicy dziekanatu przypisani są do obsługi studentów z poszczególnych kierunków. Studenci pozytywnie oceniają przekazywane przez pracowników dziekanatu informacje.

Tabela 16. Ocena przekazywania informacji przez pracowników dziekanatu (%)

Wyszczególnienie	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Informacje dotyczące toku studiów	20,0	53,0	20,0	6,0	1,0
Informacje dotyczące spraw stypendialnych	25,0	50,0	16,4	8,0	0,6
Informacje dotyczące opłat za studia	20,8	52,2	20,0	5,0	2,0

Większość badanych studentów (73-75 %) jest zadowolona ze sposobu przekazywania przez pracowników dziekanatu różnych informacji. Niezadowolenie wykazuje niewielu badanych. Studenci też bardzo dobrze i dobrze oceniają pracę dziekanatu (około 66 % studentów). Natomiast źle i bardzo źle ocenia niewielu studentów. Mimo pozytywnej oceny pracy dziekanatu studenci mają swoje sugestie dotyczące podwyższenia jakości dostępu i obsługi. Dotyczą one takich aspektów jak:

- wydłużenie pracy w weekendy,
- zmiana godzin pracy w jeden dzień w tygodniu (godziny popołudniowe)

Wnioski (rekomendacje dla WSZJK):

- zwiększenie dostępności do zasobów bibliotecznych w weekendy,
- przygotowywanie rozkładu zajęć w systemie USOS Web z większą dbałością o zminimalizowanie liczby przerw pomiędzy zajęciami dydaktycznymi,
- przeorganizowanie godzin pracy dziekanatu w celu zwiększenia dostępności zarówno dla studentów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych,
- dalsze unowocześnianie sprzętu komputerowego i oprogramowania.

Realizacja rekomendacji WSZJK oraz USZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Rekomendacje z poprzedniego roku akademickiego są realizowane w miarę możliwości organizacyjnych i finansowych Wydziału. Elektroniczne bazy publikacji oraz zbiory biblioteczne są stopniowo uzupełniane. Nie udało się zwiększyć dostępności studentów do zasobów bibliotecznych w weekendy, w aspekcie wydłużenia godzin pracy. Biblioteka pracuje w soboty i niedziele w określonych godzinach. Sale wykładowe i ćwiczeniowe dostosowywane są zarówno do potrzeb studentów, jak i osób prowadzących zajęcia. W celu usprawnienia opracowania planu zajęć studentów funkcjonuje program „Planista”. Pozwala on na korygowanie zmian w planach w systemie tygodniowym. Nie udało się zwiększyć dostępności dziekanatu, pracuje tylko w soboty w określonych godzinach. Natomiast dokonano zakupu nowego sprzętu komputerowego w salach komputerowych.

5. OCENA MOBILNOŚCI STUDENTÓW

Ocena mobilności studentów na Wydziale Ekonomii i Zarządzania UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 1748 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 maja 2015 roku) – § 9. Przedmiotem oceny i analizy jest:

a) *funkcjonowanie wymiany studentów/doktorantów w ramach umów pomiędzy uczelniami w zakresie programów mobilności studentów/doktorantów*

Na Wydziale Ekonomii i Zarządzania realizowana jest wymiana studentów w ramach programu ERASMUS+ oraz MOST. W roku akademickim 2017/18 z oferty programu ERASMUS+ skorzystało 29 studentów Wydziału, zaś na Wydziale studiowało łącznie 18 studentów z zagranicy. Ponadto 15 pracowników Wydziału wyjechało w ramach programu ERASMUS+ na wykłady i staże zagraniczne.

Z programu program MOST w roku akademickim 2017/2018 skorzystał jeden student.

W ocenianym roku akademickim podpisano nowe umowy wymianie studentów z trzema ośrodkami zagranicznymi: Portugalią (Instituto Politécnico de Setúbal), Serbia (Универзитет у Београду), Włochy (Università Degli Studi Niccolò Cusano),.

W odniesieniu do słuchaczy studiów doktoranckich nie istnieje odrębny program wymiany, jest on realizowany w zakresie ERASMUS+. W roku akademickim w zakresie wymiany międzynarodowej żaden doktorant nie wyjechał w ramach programu.

Opracowany jest wykaz przedmiotów składających się na ofertę dydaktyczną w jęz. angielskim dla studentów przyjeżdżających z zagranicy. W roku akademickim 2017/2018 została przygotowana oferta 32 przedmiotów w języku angielskim.

b) *funkcjonowanie sformalizowanego systemu zasad zaliczania osiągnięć studentów/doktorantów*

System punktów ECTS stanowi podstawę do rozliczania osiągnięć studentów korzystających z programów wymiany międzynarodowej (w szczególności program ERASMUS+) i krajowej (program MOST). Na podstawie zdobytych punktów, studentowi zaliczane są przedmioty o zbliżonej liczbie punktów, tak aby odzwierciedlić nakład pracy studenta poniesionej na innej uczelni. Stosowne decyzje podejmuje Prodziekan ds. Dydaktycznych na wniosek Wydziałowego Koordynatora Programu ERASMUS+ na podstawie dostarczonych i przetłumaczonych dokumentów.

c) *wykorzystanie doświadczeń zdobytych przez studentów podczas kształcenia realizowanego na innych uczelniach pod kątem oprawy jakości kształcenia (np. uatrakcyjnienie oferty dydaktycznej, zmiana sposobu prowadzenia zajęć)*

Wymiana międzynarodowa przedkłada się na jakość prowadzonych zajęć oraz rozszerzanie oferty dydaktycznej. Oferta dydaktyczna przygotowana dla studentów programu ERASMUS+, skonstruowana jest w taki sposób, że oferowane przedmioty w języku obcym są odpowiednikami przedmiotów z funkcjonujących programów studiów. Oznacza to, że oferty mogą korzystać również studenci polskojęzyczni, chcących uczestniczyć w zajęciach w języku obcym.

Wydział Ekonomii i Zarządzania posiada program kształcenia w języku angielskim na kierunku International Economic Relations.

W roku akademickim 2017/2018 nie wpłynęły od studentów żadne propozycje wykorzystania doświadczeń zdobytych podczas kształcenia realizowanego na innych uczelniach pod kątem poprawy jakości kształcenia.

d) *opinie przekazywane przez studentów przyjeżdżających na temat realizowanych na uczelni studiów w stosunku do oczekiwań w tym zakresie*

Wydziałowy Koordynator Programu „Erasmus” wraz z asystentami jest w stałym kontakcie ze studentami zagranicznymi przyjeżdżającymi na WEiZ w ramach wymiany zagranicznej. Ich opinie są brane pod uwagę przy doskonaleniu tego systemu. Weryfikacji podlegają przedmioty oferowane tej grupie studentów. Podejmowane są systematyczne działania mające na celu zapewnienie odpowiednich warunków studentom przebywającym na Wydziale w ramach programu ERASMUS+.

Wnioski (rekomendacje dla WSZJK):

- zwiększenie wymiany studentów w ramach programów międzynarodowych i międzyuczelnianych (ERASMUS+, MOST, inne),
- szersze wykorzystanie informacji uzyskiwanych z badań opinii studentów (polskich i zagranicznych) przyjeżdżających na studia w ramach wymiany międzyuczelnianej i międzynarodowej w celu doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale,

Realizacja rekomendacji WSZJK oraz USZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Podjęto działania mające na celu rozwój mobilności studentów, dzięki czemu Wydział posiada bogatą i różnorodną ofertę współpracy z innymi ośrodkami naukowymi. Podjęto również działania mające na celu zwiększenie zainteresowania studentów WEiZ wyjazdami w ramach wymiany studentów ERASMUS+ oraz MOST.

6. UZYSKIWANIE OPINII ABSOLWENTÓW UCZELNI O PRZEBIEGU ODBYTYCH STUDIÓW

Uzyskiwanie opinii absolwentów Wydziału Ekonomii i Zarządzania UwB o przebiegu odbytych studiów odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 1748 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 maja 2015 roku) –§10.

Wśród absolwentów WEiZ zostały przeprowadzone anonimowe badania ankietowe dotyczące przebiegu odbytych studiów wyższych wśród absolwentów wszystkich kierunków WEiZ. Analizę oparto na raporcie „Badanie losów absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2016/2017” , Białystok marzec-maj 2018.

Badaniem objęto absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku, w tym Wydziału Ekonomii i Zarządzania. Na ankietę odpowiedziało 100 absolwentów.

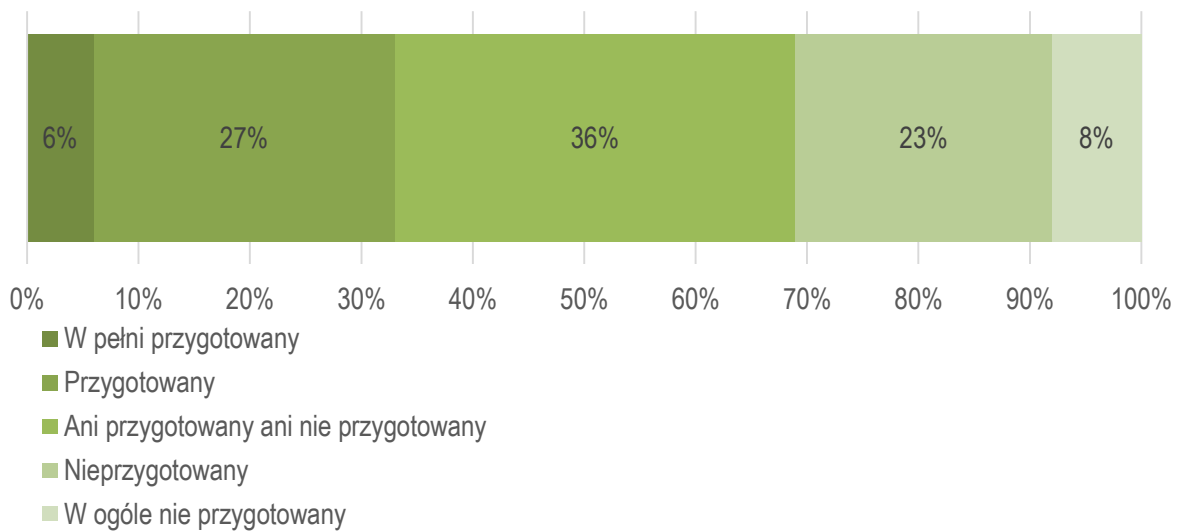
Tabela 17. Udział przebadanych absolwentów WEiZ z podziałem na kierunki

Kierunek studiów	Absolwenci	
	Liczba	Procent
Ekonomia	69	69 %
Zarządzanie	7	7 %
Ekonomiczno-prawny	19	19 %
MSG	5	5 %
Razem	100	100 %

Ponad 54% badanych wskazuje, że wykonuje swoją pracę zgodnie z profilem studiów. Jednak zaledwie co 10 badany uważa, że nie wykorzystuje umiejętności i wiedzy zdobytej podczas studiów na danym kierunku.

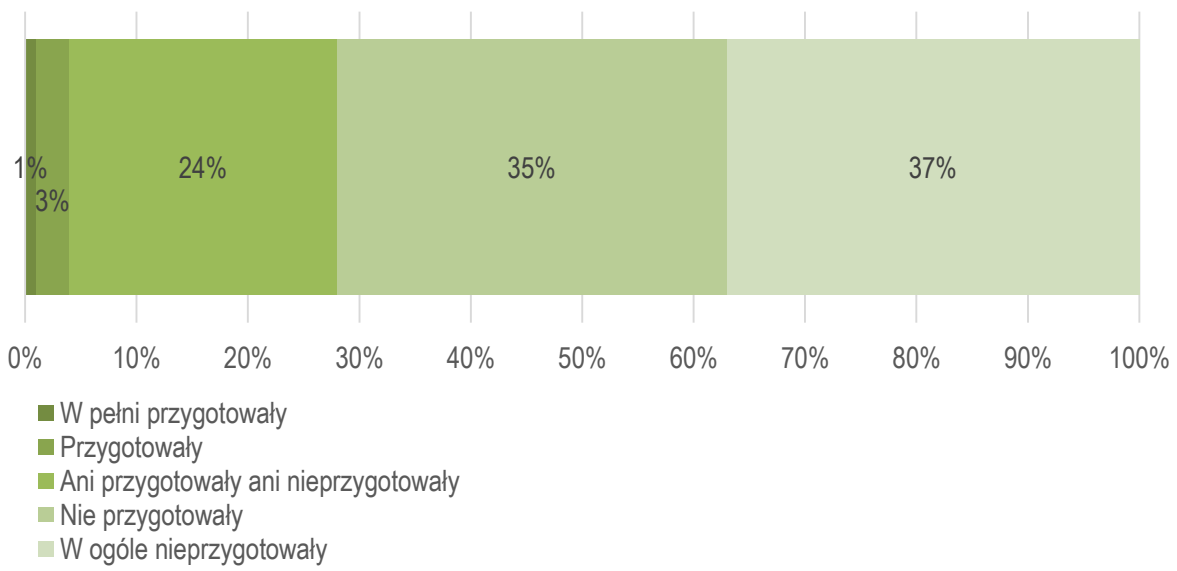
Badani absolwenci w różny sposób oceniają stopień w jakim studia przygotowały pod względem teoretycznym do wykonywania zawodu.

Rysunek 1. Stopień w jakim ukończone studia przygotowały pod względem teoretycznym do wykonywania zawodu

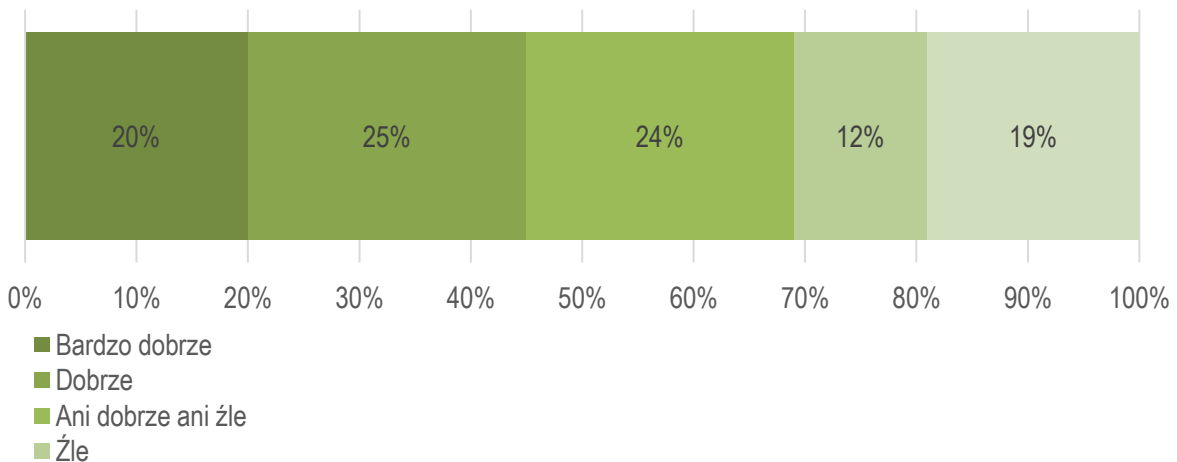
Badani absolwenci w różny sposób oceniają zakres w jakim ukończone studia przygotowały teoretycznie do wykonywania zawodu. Około 33% stwierdziła, że przygotowały (w tym w pełni 6%). Przeciwnego zdania jest 31%. Natomiast najwięcej absolwentów nie ma w tym zakresie zdania – 36%

Rysunek 2. Stopień w jakim ukończone studia przygotowały pod względem praktycznym do wykonywania zawodu

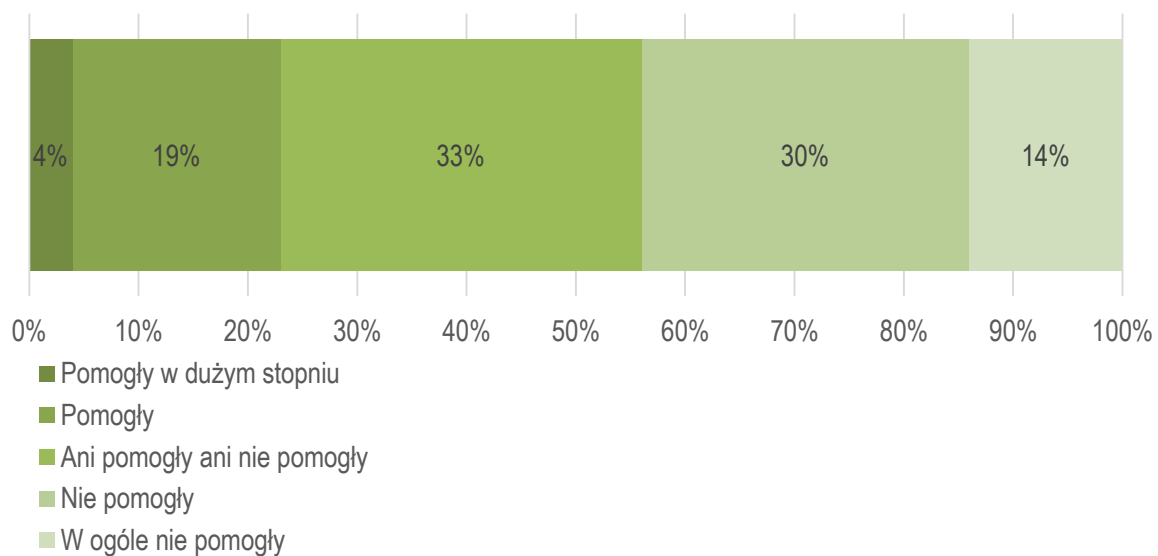
Ponad 70% badanych absolwentów stwierdziło, że ukończone studia nie przygotowały ich pod względem praktycznym do wykonywania zawodu. Zaledwie 4% badanych jest zdania, że studia na Wydziale Ekonomii i Zarządzania pozwoliły na przygotowanie praktyczne.

Rysunek 3. Ocena praktyk zawodowych

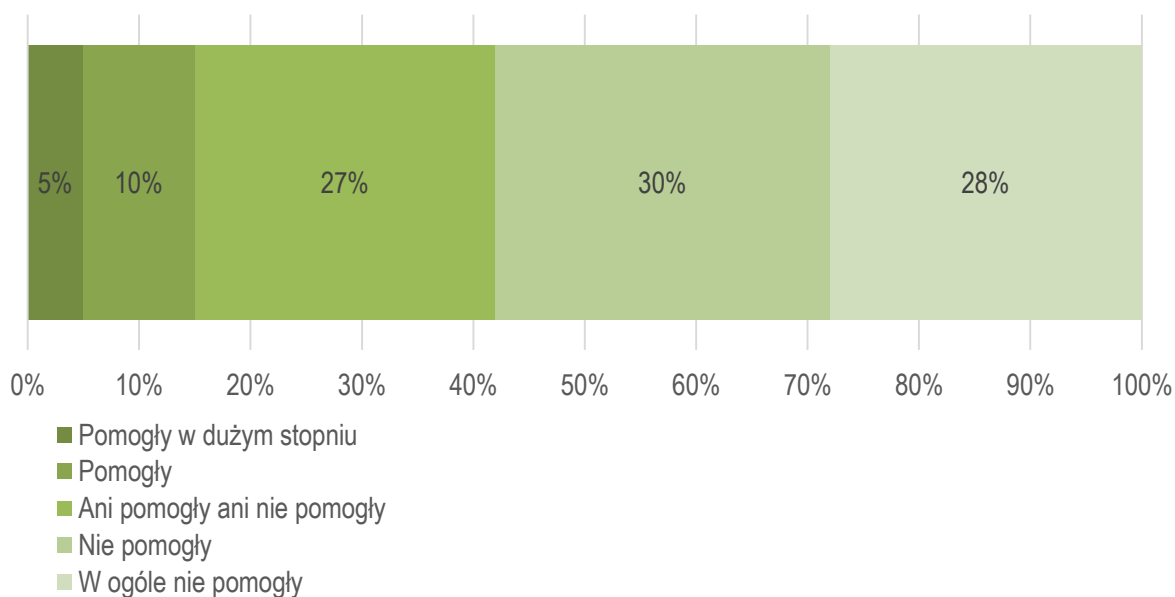
Badani absolwenci w różny sposób oceniają odbyte podczas studiów praktyki zawodowe. 45%, pozytywnie oceniło praktyki w których uczestniczyli. Natomiast 31% ocenia bardzo źle odbyte praktyki.

Rysunek 4. Stopień w jakim ukończone studia pomogły w rozwinięciu umiejętności specjalistycznych

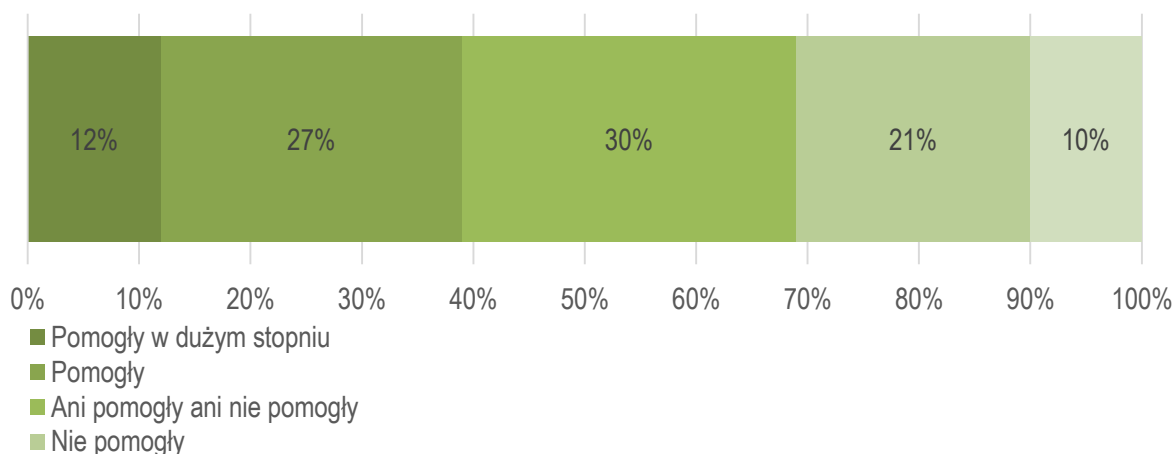
Zaledwie 23% badanych absolwentów stwierdziła, że ukończone studia pomogły (w różnym stopniu) w rozwinięciu umiejętności specjalistycznych. Natomiast 44% wskazała, że nie pomogły. Około 33% nie jest zdecydowana jeżeli chodzi o ocenę.

Rysunek 5. Stopień w jakim ukończone studia pomogły w rozwinięciu umiejętności informatycznych

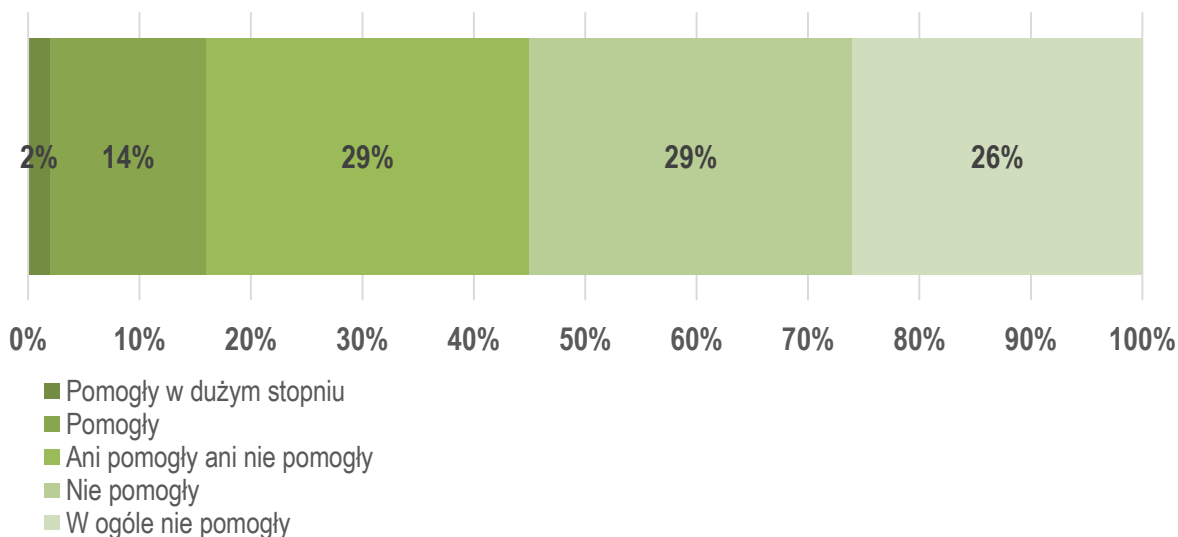
Około 58% badanych absolwentów wskazało, że ukończone studia nie pomogły w jeszcze lepszym rozwinięciu umiejętności informatycznych. Zaledwie 15% wskazało, że pomogły.

Rysunek 6. Stopień w jakim ukończone studia pomogły w rozwinięciu umiejętności interpersonalnych

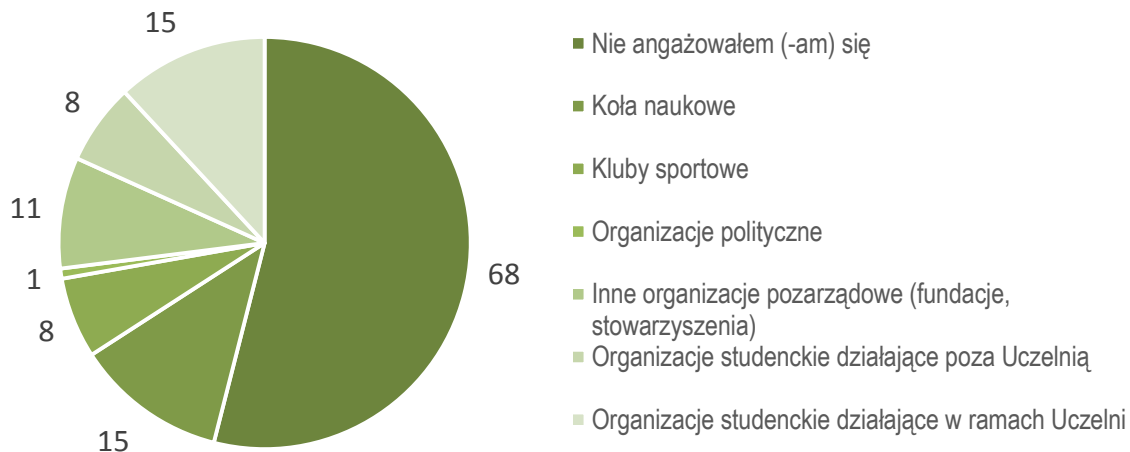
Prawie 40% badanych absolwentów wskazało, że ukończone studia pomogły w rozwinięciu umiejętności interpersonalnych. Przeciwnego zdania było 31%. Pozostali badani w tym obszarze nie mieli zdania.

Rysunek 7. Stopień w jakim ukończone studia pomogły w rozwinięciu języków obcych

Zaledwie 16% absolwentów stwierdziła, że skorzystała ze studiów i podwyższyła poziom umiejętności językowych. Natomiast ponad połowa wskazała, że ukończone studia nie pomogły w rozwinięciu języków obcych.

Rysunek 8. Zaangażowanie absolwentów w przynależność do organizacji w trakcie trwania studiów

Większość badanych absolwentów (68%) nie angażowała się w działalność studencką podczas studiów. Ci którzy chcieli działać wybierali najczęściej pracę w kołach naukowych, organizacjach studenckich działających na Uczelni, jak i poza nią.

Badania absolwentów wskazały, że mimo różnych ocen w zakresie przydatności studiów - 42% podjęłaby ten sam kierunek na UwB, a zaledwie 15% wskazała, że inny kierunek. Również około 45% badanych studentów nie jest w stanie stwierdzić, czy studia spełniły ich oczekiwania. Natomiast podobny procent studentów wskazał, że spełniały oczekiwania (28%), jak i nie (27%).

Wnioski (rekomendacje dla WSZJK):

- podjęcie bardziej intensywnych działań mających na celu usprawnienie systemu badania opinii absolwentów Wydziału o przebiegu odbytych studiów wyższych;
- uwzględnianie opinii absolwentów na temat *przebytych* studiów w celu poprawy wizerunku Wydziału oraz dostosowania programu studiów do potrzeb rynku pracy.

Realizacja rekomendacji WSZJK oraz USZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Zakładane rekomendacje w zakresie usprawnienia systemu badania opinii absolwentów Wydziału

o przebiegu odbytych studiów wyższych oraz zintensyfikowaniu działań mających na celu zwiększenie liczby absolwentów wypełniających ankietę stopniowo są realizowane.

7. UZYSKIWANIE OPINII PRACODAWCÓW O POZIOMIE ZATRUDNIANYCH ABSOLWENTÓW

Uzyskiwanie opinii pracodawców poziomie zatrudnianych absolwentów Wydziału Ekonomii i Zarządzania UwB o poziomie zatrudnienia absolwentów odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 1748 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 maja 2015 roku) –§11.

Na wydziale Ekonomii i Zarządzania UwB pozyskiwanie informacji odbywa się przede wszystkim podczas spotkań z Radami Eksperskimi poszczególnych kierunków. Biorąc pod uwagę zmieniające się potrzeby rynku pracy i konieczność dostosowania do nich wiedzy, umiejętności i kompetencji absolwentów WEiZ konieczne jest rozszerzenie badań w tym zakresie na szerszą grupę pracodawców. Jest to niezbędne w perspektywie doskonalenia jakości kształcenia. Szczególnie w aspekcie dostosowywania programów kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Wnioski (rekomendacje dla WSZJK):

Opracowanie kwestionariusza ankiety i przeprowadzenie anonimowych badań ankietowych wśród pracodawców dotyczących oceny przygotowania do pracy zawodowej zatrudnianych przez nich absolwentów WEiZ UwB.

Realizacja rekomendacji WSZJK oraz USZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Rekomendacja dotycząca opracowania kwestionariusza ankiety jest w trakcie realizacji. W roku akademickim zostanie ona dopracowana i przeprowadzone zostaną badania ankietowe wśród pracodawców.

8. MONITOROWANIE PROCESU POTWIERDZANIA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Monitorowanie procesu potwierdzania efektów uczenia się na Wydziale Ekonomii i Zarządzania UwB określają kryteria zawarte w Uchwale nr 1748 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 maja 2015 roku –§11. Polega ono na systematycznej ocenie procesu potwierdzania efektów uczenia się pod względem ich zgodności z określonymi przez Senat zasadami, warunkami i trybem, a w szczególności ocenie:

- kompetencji osób biorących udział w procesie potwierdzania efektów uczenia się,

- przestrzegania ustalonych standardów w zakresie dokumentowania poszczególnych etapów procedury potwierdzania efektów uczenia się,
- przestrzegania ustalonych kryteriów i metod weryfikacji efektów uczenia się dla danej kwalifikacji, ustalonej procedury odwoławczej od wyników walidacji (potwierdzania efektów uczenia się), dostępności informacji na temat kryteriów i metod weryfikacji efektów uczenia się.

W roku akademickim 2017/2018 nie wpłynął żaden wniosek o potwierdzenie efektów uczenia się.

Podpis i pieczęć Dziekana